

**ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ
СВЕТИ КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ
БЪРГАС**
директор тел: 0878 489 155
заместник-директор УД: 0878 489 156
заместник-директор АСД: 0878 489 157
e-mail: kliment_ohridski_bs@abv.bg
www.ohridski-burgas.org

ИНОВАТИВНО УЧИЛИЩЕ

УТВЪРЖДАВАМ :
ЖЕНЯ ЖЕЛЕЗОВА
Директор

**ПРОГРАМА
ЗА
ПРЕВЕНЦИЯ
НА РАННОТО НАПУСКАНЕ
НА УЧИЛИЩЕ**

за учебната 2022 /2023г.

**Приета на заседание на Педагогически съвет
с протокол № 14/13.09. 2022 г., утвърдена от директора
със Заповед № РД-10 – 1364 /14.09.2022 година.
и съгласувана с Обществения съвет към училището –
протокол № 8 / 12.09.2022 г.**

Комисията е в състав:

Председател: Донка Русева – педагогически съветник

Членове: 1. Таня Апостолова – старши учител в НЕ

2. Дочка Германова – старши учител в ГЦОУД

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Сериозен проблем за образователната ни система са броят на отсъствията на учениците, некоректното им отразяване в училищната документация и бавният темп на намаляване на преждевременно напусналите училище ученици от задължителната училищна възраст.

Създаването на условия за редовното присъствие в училище и активната работа по време на учебния час са важни за бъдещето на всеки ученик. Те са гаранция за неговия успех, залог за по-добра квалификация и по-големи възможности за реализация, условие за повишаване качеството на образованието. Важна роля в това отношение има училището, което трябва да подхожда комплексно и същевременно индивидуално за всеки конкретен случай на ученик, застрашен от отпадане или вече напуснал училище.

Предприемането на адекватни и ефективни мерки от педагогическите екипи за намаляване броя на отсъствията и броя на преждевременно напусналите училище ученици следва да се основават на задълбочен анализ на причините, пораждащи тези явления, на оценка на ефикасността на съществуващите мерки и училищната политика.

Предлаганата програма е основана на разбирането, че главна ценност в образователната система е детето (ученикът).

На основата на идентифицираните проблеми в програмата са представени конкретни мерки за реализиране на определените дейности.

Задачите на програмата са:

1. Да очертае дейности по формулираните мерки.
2. Да представи план за действие.

I. Мерки

1. Мерки за недопускане на фиктивно записване на ученици от всички форми на обучение

Отговорници: директор, ЗДУД, кл. ръководители

2. Проучване и анализиране на основните причини за отсъствията на учениците и риска от преждевременно напускане на училище.

Отговорници: кл. ръководители, пед. съветник

3. Механизъм за идентификация на учениците в риск от отпадане

Отговорници: кл. ръководители; гл.учители, пед. съветник

4. Разработване и прилагане на мерки за намаляване на отсъствията на учениците.

Отговорници: кл. ръководители, учители пед.съветник

5. Мерки за подкрепа на учениците в риск от напускане чрез различни форми на ученическо самоуправление.

Отговорници: ученически съвет

6. Мерки за подкрепа на учениците в риск с участието на родителските общности.

Отговорници: кл. ръководители и родители, педаг. съветник

7. Мерки за подкрепа на учениците в риск от страна на представители на местната власт, гражданския сектор и работодателските организации.

Отговорници: кл.ръководители, УКБППМН,
пед. съветник

8. Контрол на редовното и точното отразяване/нанасяне на отсъствията на учениците в електронния дневник Школо.

Отговорници: директор, ЗДУД, кл.ръководители

9. Механизъм за реинтеграция на отпадналите от училището ученици.

Отговорници: кл.ръководители, учители, пед. съветник

Дейности:

Дейност 1. Мерки за недопускане на фиктивно записване на ученици от всички форми на обучение:

- Своевременно информирание за статута на ученици чрез поддържане на връзка с обществени институции
- При необходимост осъществяване на посещения от страна на педагогическия персонал по домовете на деца в риск
- Своевременно попълване на регистъра в информационната система НЕИСПУО и ИСРМ – отразяване процесите на записване, преместване, преминаване в друга форма на обучение и напускане на образователната система

Дейност 2. Проучване и анализиране на основните причини за отсъствията на учениците и риска от преждевременно напускане на училище.

Начален етап:

- ✓ Идентифициране на деца в рисковото отпадане (класен ръководител, педаг. съветник)
- ✓ Ролята на класния ръководител (индивидуална работа с децата в риск)
- ✓ Осигуряване на възможности за индивидуална изява на децата
- ✓ Интеркултурно обучение (родители + учители)

Прогимназиален етап:

- ✓ Идентифициране на деца в риск от отпадане (класен ръководител, педагогически съветник)
- ✓ Ролята на класния ръководител (индивидуална работа с децата в риск)
- ✓ Гражданско образование с приоритет на здравно образование и професионално ориентиране
- ✓ Ученическо самоуправление
- ✓ Индивидуална работа с деца в риск (часовете за консултации)

Дейност 3. Механизъм за идентификация на учениците в рисковото отпадане

- Класните ръководители в началото на учебната година, след проучване, изготвят *индивидуална оценка* за всеки ученик в риск. Резултатите от оценката на ситуацията на учениците под формата на доклад се предават на директора.
Срок: (30 октомври)
Отговорници: кл.ръководител, педаг.съветник
Индикатор: Справка: кл. ръководител
- Създаване на *регистър* за децата в риск в училището (информацията в този регистър може да се получи от друго училище, когато детето се премества по служебен път).
Срок: Учебната 2022/2023г.
Отговорници: кл.ръководител, пед.съветник
Индикатор: Регистър
- *Формиране на екипи* според идентифицираните потребности на децата в риск да отпаднат от училище. (В екипа може да се включат представители на класните ръководители и други учители, на УКБППМН, на родителите, на учениците.)
- за деца в риск да отпаднат от училище поради *трудности в ученето*
Отговорници: кл.ръководители, учители, родители, ученици
Индикатор: Заповед, План - график
- за деца в риск да отпаднат от училище поради *поведенчески проблеми*
Отговорници: кл.ръководители, УКБППМН, пед.съветник
- за деца в риск да отпаднат от училище поради *социално-икономически проблеми*.
Отговорници: кл.ръководители, пед.съветник, родители
- Идентифициране на причините/фактори, които оказват силно влияние върху отпадането от училище.
Социално-икономически причини
  - ✓ *Лошото качество на живота* на определени социални слоеве поставя сериозни препятствия пред образованието на децата и младежите от тези групи.
  - ✓ *Ниските доходи* не позволяват на много семейства да покрият разходите на своите деца за образование (за учебници, тетрадки, дрехи, храна) и се посочват от родителите като главна причина за отпадане.
  - ✓ Бедността на семейството е съществена причина за отпадането от училище.
  - ✓ Липса на мотивация за учене
- Образователните причини за отпадане от училище
  - ✓ затрудненията при усвояване на учебния материал

- ✓ слаб интерес към учебния процес и произтичащото от него нежелание да се посещава училище
- ✓ наличие на конфликтни отношения със съученици.

Етнокултурната среда на детето оказва съществено влияние

- ✓ лош жизнен стандарт и битови условия, безработица и др.
- ✓ влиянието на семейството (отглеждане на деца в непълни семейства) ниско образователно равнище на родителите, безотговорно родителство и др.).

Познаването на тези специфични гледни точки, които често извеждат проблема отвъд собствената отговорност за неговото причиняване и съществуване, е важна предпоставка за ефективната превенция и ограничаване на отпадането от училище.

Дейност 4. Разработване и прилагане на мерки за намаляване на отсъствията на учениците.

4.1. Преосмисляне и планиране на работата с родителите

- ✓ Алтернативи на традиционната родителска среща
- ✓ Възможност да признаем собствените си грешки и желанието за промяна
- ✓ Умението да кажем, че имаме нужда от тяхната помощ
- ✓ Родителите–партньори и хора с идеи
- ✓ Разпределението на отговорности и ангажименти

4.2. Превръщането на училището в място, в което всяко дете има място за изява

- ✓ Включване на учениците в занимания по интереси, извънкласни и извънучилищни дейности
- ✓ Създаване на клубни форми на работа по интереси; кръжоци (според желанията на децата), реализирани съвместно от учители и родители на доброволен принцип
- ✓ Организиране на различни конкурси и училищни инициативи
- ✓ Участие в общински и областни състезания и олимпиади
- ✓ Подобряване на системата за провеждане на консултации
- ✓ Гарантирането на личната свобода и достойнството на децата
- ✓ Възможност за участие в училищния живот като партньори
- ✓ Възможност за чести срещи с представители на различни институции, външни на училището.

4.3. Превенция на отсъствията от училище и ранното напускане на системата

- ✓ Индивидуална работа от страна на учители, класни ръководители, педагогически съветник, психолог със застрашените от отпадане ученици
- ✓ Засилване обучението по гражданско и здравно образование чрез беседи, срещи и интерактивни дейности
- ✓ Активизиране на ученическото самоуправление чрез включване на повече ученици в проекти на училището
- ✓ Осигуряване на ресурсно подпомагане на учениците със СОП
- ✓ Активна работа на УКБППМН с проблемните деца с цел приобщаване към училищния живот
- ✓ Стриктно отбелязване на отсъстващите ученици и системни текущи проверки от страна на ръководството на училището
- ✓ Своевременно информироване на родителите за отсъствията и успеха на учениците
- ✓ Съвместни дейности с училищното настоятелство за преодоляване на проблема с отпадане на ученици от училище
- ✓ Съвместна работа с МКБППМН, ДСП, отдел „Закрила на детето“, ДПС при РУ

- ✓ Популяризиране на добрите постижения на учениците на училищни празници и извънкласни мероприятия
- ✓ Организиране на извънучилищни дейности и извънкласни клубове по интереси

Дейност 5. Мерки за подкрепа на учениците в риск от напускане чрез различни форми на ученическо самоуправление.

В училище функционира ученически съвет, който се основава на принципа на самоуправлението и подкрепата.

Самоуправлението в училище:

- както в защита на правата и личността на ученика, така и за спазване на неговите задължения
- с цел осъществяване на връзка между ученическия съвет и обществеността
- за равноправно участие на ученици, родители и учители при решаването на проблеми
- за спазването на етиката между ученици и учители
- се основава на прозрачност в работата на ученическия съвет.

Обект на дейността на ученическия съвет са:

- образователно-възпитателният процес
- организиране и активизиране на живота на учениците в училище
- познаване и спазване на правата и задълженията на учениците
- опазване на училищното имущество.

Основни задачи са:

- С цялостната учебно-възпитателна работа да се съдейства за придобиване на интелектуални умения, социална култура и гражданска ангажираност, необходими за пълноценен живот на учениците в постоянно променящите се обществени отношения.
- Да се създадат предпоставки за личностна мотивация и ангажираност на учениците за съзнателно и активно участие в образователно -възпитателния процес, в училищните и извънучилищните дейности и мероприятия.
- Да се работи целенасочено за формиране у учениците на гражданско съзнание и социално поведение.
- Да се създадат подходящи условия и предпоставки за прилагане и развитие на различни форми на ученическо самоуправление и самоконтрол чрез училищния ученически съвет, ученическите съвети по класове и формираните във връзка с изпълнение на конкретни дейности комисии.

Мерки:

Ангажиране и участие на учениците в риск от отпадане в дейностите, организирани от Ученическия съвет

- ✓ Събиране и сглобяване на материали за Коледа, Св. Валентин и Осми март и други празници от календара и от Годишния план на училището;
- ✓ Оформяне на кът във фойето на училището и изготвяне на коледна украса на училището;
- ✓ Коледна дарителска акция за дом за деца, лишени от родителски грижи ;
- ✓ Изработване на мартенички;
- ✓ Участие в акции за събиране, сортиране на детски играчки и дрехи и посещение на детски домове ;
- ✓ Изготвяне на забавни материали и игри за децата;
- ✓ Участие в мероприятията на ученическия съвет, клубове, училищна библиотека.

Дейност 6. Мерки за подкрепа на учениците в риск с участието на родителските общности.

- ✓ Работа с деца/ученици и семействата им преди възникване на проблеми и рискове
- ✓ Индивидуална работа с всяко дете в риск да отпадне от училище
- ✓ Повишаване чувствителността на родителите към нуждите на децата и развитие на умения за тяхното посрещане
- ✓ Конкретизиране на правилника на училището в частта му за налагане на санкции на учениците (брой отсъствия – вид санкция)
- ✓ Запознаване на родителите с правилника на училището и възможностите, които то дава за обучение и социализация на децата
- ✓ Съгласуване на дейностите с ОЗД, МКБППМН, ДПС
- ✓ Материално подпомагане на нуждаещи се семейства: безплатно осигуряване на дрехи и учебници и/или учебни помагала и пособия
- ✓ Осигуряване на индивидуални часове за консултация за подпомагане на деца с натрупани дефицити
- ✓ Специализирана педагогическа подкрепа за изоставащите и застрашени от отпадане
- ✓ Целодневна форма на обучение
- ✓ Осигуряване на средства за приобщаване на изоставащите и застрашени от отпадане към извънкласните форми на училищен живот
- ✓ Развитие на разбирането на детето за постигане на по-голяма отговорност за собственото му поведение
- ✓ Подкрепа на децата/учениците да направят информиран избор за своите постъпки и отношение към света
- ✓ Развитие на умения за взаимопомощ и приемане на различията

Дейност 7. Мерки за подкрепа на учениците в риск от страна на представители на местната власт, гражданския сектор и работодателските организации.

- ✓ На ниво училище се извършва индивидуална работа както с детето в риск, така и с другите членове на семейството.
- ✓ Ако, независимо от предприетите от училището мерки, детето продължава да бъде в риск от отпадане, се изготвя *писмен доклад/уведомително писмо до ОЗД* за извършената работа с детето и неговото семейство.
- ✓ ОЗД предприема необходимите мерки за закрила след проучване и изготвяне на план за действие.

Дейност 8. Механизъм за контрол на редовното и точното отразяване/нанасяне на отсъствията на учениците в училищната документация.

Цел: Настоящият механизъм е разработен с цел превенция на отсъствията на учениците.

Задача: Осъществяване на контрол за редовното и точното нанасяне/отразяване на отсъствията на учениците в електронния дневник.

Отговорници: класен ръководител, учител, директор,ЗДУД, технически изпълнител

Дейности, разпределени, както следва:

1. Учител.

- В началото на учебния час отразява в ел.дневник на класа закъснелите и отсъстващите ученици.
- Ефективно провеждане на консултации по учебни предмети и допълнителни занимания с деца и ученици.
- Своевременно информира класните ръководители за наличие на ученици с допуснати голям брой извинени и неизвинени отсъствия по съответния учебен предмет.

2. Класен ръководител.

- Нанася стриктно броя извинени и неизвинени отсъствия на учениците в ел.дневник на класа.
- При установяване на голям брой неизвинени отсъствия своевременно информира родителите за отсъствията и успеха на учениците.
- Ежемесечно писмено подава доклад за ученици, допуснали над 5 неизвинени отсъствия до директора.
- Изготвя докладна записка до директора на училището относно ученици, предложени за налагане на санкция съгласно ЗПУО.

3. Директор.

- Разглежда подадените докладни записки относно ученици, предложени за санкция и ги резолира до педагогическия съветник.
- Извършва системни проверки на ел.дневник и следи за редовното нанасяне на отсъствията на учениците.
- Извършва периодични проверки по време на учебен час относно съответствие между броя на отсъстващите ученици и броя на нанесените отсъствия в дневника на класа.
- Въз основа на подадените доклади от класните ръководители за ученици, допуснали над 5 неизвинени отсъствия за текущия месец, уведомява писмено Дирекцията за социално подпомагане.
- Свиква заседание на УКБППМН с цел изслушване на ученици, предложени за налагане на санкция.
- Писмено уведомява ДСП за предстоящи санкции на ученици.

- Извършва ежемесечен контрол върху изпълнението на задълженията на педагогическите екипи за непрекъснат контакт и информиране на родителите за развитието на детето/ученика и отсъствията му.

Дейност 9. Механизъм за реинтеграция на отпадналите от училището ученици

- ✓ Идентифициране на отпаднали ученици
- ✓ Мотивиране на отпадналите за продължаване на образованието чрез информационни кампании
- ✓ Работа с отпадналите и техните семейства
- ✓ Преодоляване на социалните пречки пред реинтеграцията на отпадналите ученици: закупуване на учебни пособия, материали и др.
- ✓ Допълнително обучение/консултации за наваксване на пропуснатия учебен материал.
- ✓ Допълнителни занимания с децата и учениците, за които българският език не е майчин език
- ✓ Организиране на кампании за повишаване на осведомеността на родители относно ползите от това детето да посещава училище
- ✓ Организиране на срещи с родители и деца с цел разясняване необходимостта от завършена степен на образование
- ✓ Идентифициране на деца с изявиени дарби, които да бъдат мотивирани да развиват своята дарба чрез допълнителни занимания
- ✓ Стимулиране чрез материална подкрепа на талантливите деца, чрез предоставяне на материали и пособия, необходими за развитие на дарбата на деца от социално слаби семейства.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

№ ПО РЕД	ДЕЙНОСТИ	ОТГОВОРНИК	СРОК
1.	Разработване и прилагане на мерки за намаляване на отсъствията на учениците	Класни ръководители, пед. съветник, педаг. съветник, учители, родители	през учебната 2022/2023г.
2.	Разработване на мерки за подкрепа на учениците в риск от страна на представителите на местната власт, гражданския сектор и работодателската организация	УКБППМН	през учебната 2022/2023г.
3.	Идентифициране на деца в риск от отпадане	класен ръководител пед. съветник	през учебната 2022/2023г.

4.	Индивидуална работа от страна на учители и класни ръководители със застрашени от отпадане ученици (в часовете за консултации)	учители, класни ръководители	През учебната 2022/2023г.
5.	Провеждане на разговори и индивидуални консултации с ученици на педагогическия съветник и класния ръководител	педагогически съветник класни ръководители	през учебната 2022/2023г.
6.	Екипна работа на учители	учители	през учебната 2022/2023 г.
7.	Осигуряване на ресурсно подпомагане на учениците със СОП	ресурсен учител от РЦПППО-Бургас	през учебната 2022/2023г.
8.	Стриктно отбелязване на отсъстващите ученици и системни текущи проверки от страна на ръководството на училището	учители, ЗДУД директор	(ежемесечно)
9.	Осигуряване на учебници и учебни помагала за учениците от начален етап	Директор, домакин/библиотекар	През учебната 2022/2023г.
10.	Срещи и празници на ученици. Организиране участието на учениците в извънучилищни дейности и	учители	През учебната 2022/2023г.

	извънкласни клубове по интереси		
11.	Своевременно информирани на родителите за отсъствията и успеха на учениците чрез електронния дневник и родителски срещи	класни ръководители	през учебната 2022/2023г.
12.	Засилване обучението по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование чрез беседи, срещи и интерактивни дейности	класни ръководители	През учебната 2022/2023 г.
14.	Своевременно уведомяване ДСП, отдел „Закрила на детето“ за ученици, допуснали повече от 5 неизвинени отсъствия	класни ръководители, педаг.съветник ЗДАСД, директор	През учебната 2022/2023 г.
15.	Регулярно провеждане на родителски срещи	директор, класни ръководители	През учебната 2022/2023 г.
16.	Популяризиране на добрите постижения на учениците на училищни празници и извънкласни мероприятия в сайта на училището и фейсбук страницата	Директор, домакин/библиотекар	През учебната 2022/2023 г.
17.	Активизиране на ученическото самоуправление чрез включване на повече ученици в проекти на	Педаг.съветник	през учебната 2022/2023г.

	училището		
18.	Активна работа на УКБППМН с проблемните деца с цел приобщаване към училищния живот съвместно с МКБППМН , ДСП, отдела „Закрила на детето“, ДПС при РУ	УКБППМН	през учебната 2022/2023г.

Изготвил:

Донка Русева – педагогически съветник